UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidecalogvs Theologico-Politicvs Reformatus

Dript, Laurentius a

Paderbornae, 1672

6. Probabile est posse dari Rempublicam, quae invincibiliter ignoret Deum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13441

Visual Library

omnibus Scholaſticis admitti affirmat: nec ſolum hoc, ſed probabilem etiam æſtimat illam, quæ ſequitur.

PROPOSITIO V.

Probabile eſt, poſſe dari hominem bono judicio præditum qui invincibiliter tota vita Athæus ſit.

Et quæ ſubjungitur.

PROPOSITIO VI.

Probabile eſt poſſe dari Rempublicam, quæ invincibiliter ignoret Deum.

Has inquam probabiles putat, cum dicat primam à paucis, poſteriorem à paucioribus Scholaſticis, adeoque plus, quam uno defendi, ac ita inſiſtendo principijs Probabiliſtarum, ſecundum quæ, illud quod ſentiunt plures Doctores Scholaſtici rem ex profeſſo tractantes, eſt ſententia probabilis, & hæc indubie erit talis: certe poſteriorem, quam pauciores amplectuntur, ipſe approbare videtur, dum continuo ſubdit, multas reſpublicas fuiſſe, & quidem bene gubernatas, à

quibus omnium Deorum cultus proſcriptus fuit, apud excellentiſſimos Authores videmus. Pro cujus confirmatione allegat noviter ſubactos Indiarum aliquos populos: ſed nec probat illorum reſpublicas fuiſſe bene gubernatas: nec ignorantiam illorum factâ veritatis allegatâ ſuppoſitione fuiſſe invincibilem: nec Excellentiſſimorum illorum Authorum aliquem nominat.

4. Ecce quo novarum adinventionum Curſores ducat libido novitatum, ut etiam contra legem naturalem ſingulorum mentibus inditam, Sanctos Patres & Ethnicos etiam Philoſophos Atheiſmum & Polytheiſmum, ſive Idololatriam probabilem, & in conſcientiâ licitam judicent, apud illos ſaltem, qui lumine fidei nunquam imbuti ſunt. Sed audiamus, Quid ad hæc Sancti Patres; certe præter aſſignatos *Chryſoſthomum* & *Athanaſium*: non poſſe Deum invincibiliter ignorari, ſentiunt *Cyprianus lib. de vanit. idolor.* *vulgus* inquit *in multis naturaliter Deum confitetur, cum mens & anima ſui Authoris, & Principis admonetur. Dici frequenter audimus, O Deus, & Deus videt, & Deo*

commen-

commendo, & Deus mihi reddet, & quod vult Deus, & quod Deus dederit, atq; hæc eſt ſumma delicti nolle agnoſcere, quem ignorare non poſſis. Tertullianus in Apologetico c. 17. Quod immenſum eſt, ſoli ſibi notum eſt, hoc, quod eſt Deum æſtimari, facit, dum æſtimari non cupit. Ita enim vis magnitudinis & notum hominibus objecit & ignotum. Et hæc eſt ſumma delicti nolle agnoſcere, quem ignorare non poſſunt. Vbi ſignanter notandum eſt, utrumque patrem aſſerere Deum ignorari non poſſe, utique invincibiliter, & ſine culpâ. *Aug. tract. 106. in Joan. hæc eſt enim* ait *vis veræ divinitatis, ut creaturæ rationali jam ratione utenti nõ omnino, ac penitus poſſit abſcondi. Damaſc. Nemo eſt mortalium* inquit, *cui non hoc naturaliter à Deo inſitum ſit, ut Deum eſſe habeat per ſpectũ. Ambros. l. 1. adverſ. gentes. quiſquamne eſt hominum* inquit, *qui non cum iſtius Principis notione diem primæ nativitatis intraverit? Cui non ſit ingenitum, non ſit affixum, imò ipſis pene in genitalibus matris non impreſſum, non inſitum, eſſe Regem ac Dominum Cunctorum, quæ ſunt, Moderatorem?* Nullus proinde juxta hos Sanctos Patres abſque culpâ,

ignorare poteſt, Deum eſſe, & ſi ignoret, pœnam meretur teſte *Minutio*, qui *eos me-rito torqueri* inquit, *qui Deum neſciunt, u impios, ut injuſtos, niſi profanus nemo delibe-rat: cum parentem omnium, & omnium Do-minum non minoris ſceleris ſit ignorare, quam lædere.*

5. Sanctis patribus ſubſcribunt Theolo-gi Scholaſtici, *Gonzales, Monteſinus, Alva-rez, Valentia Vannez*, qui ait, *negari poſſe de-monſtrari Deum eſſe, quantum ſat eſt, ad obli-gandum homines ad cultum Dei, eſt hæreſis.* Cui addo *Didacum Savedra in ſuo Princip. politico Christiano Symbolo 24.* ubi ait *ma ordinem Reipublicæ turbarent vitia ſublato fi-ne principali felicitatis, quæ in virtute conſi-ſtit, & fundamento illo, ac propugnaculo reli-gionis, niſi in animum ſuum inducerent cives alind ſupremum eſſe tribunal, pro ſolis mentis cogitatis, quæ vel ſuppliciis æternis puniet, vel bonis æternis munerabit: Cajus Caligula Deos irridebat, dum tamen cœlum tonaret, aliam agnoſcebat potentiorem manum, à quâ caſti-gari poſſet. Nemo eſt, qui eam ignoret, neque ul-lum cor humanum, quod divino illo magnete*

tactum

tactum ſe non ſentiat, & ſicut acus Nautica ex cognatione quadam naturæ & conſenſu in perpetuo motu eſt, donec ſeſe firmet ad lucem ſtellæ iſtius polaris, circa quam voluuntur orbes cœleſtes, ita nobis quietis vivere non licet, donec agnoſcamus & veneremur increatum illud ſidus, in quo vera eſt requies, & unde rerum omnium motus proficiſcitur. His conformiter cecinit *Poëta:*

Aſpice convexo nutantem pondere mundum,
Aſpice ſtelliferæ nobile molis opus.
Ipſa tibi ingentis ſpatioſa volumina cœli
Narrabunt Domini facta ſtupenda ſui.
Maxima ſtellantis dicet tibi Fabrica mundi,
Talia quæ fecit, quanta ſit iſta manus.
Vſq; adeo ſunt nota opera omnipotẽtis, ut iſthæc
Nox non ulla roget, non roget ulla dies.

6. Nec ſolùm SS. Patres & Scholaſtici, ſed etiam ipſi Gentiles, lumine fidei carentes, ſolo naturali lumine intellectus, cognoverunt Deum eſſe, & Deorum pluralitatem implicare. *Ariſtoteles* poſtquam *12. Metaph.* dixerat *mundum debere optimo regimine gubernari*, his verbis concludit, *malum eſt plu-*

ralitas principatuum, unus ergo Princeps. So-*crates*, ſi Ciceroni credimus, quia deriſerat multitudinem Deorum ab Athenienſibus occiſus eſt. Et *Orphœus dicitur ſcripſiſſe filio ſolum Regem formatorem aſpice mundi, uni-cus ac ſibi perfectus, ſunt omnia ab uno.* Nec ad cognoſcendum Deum eſſe, neceſſarius eſt diſcurſus Syllogiſticus (hic enim ab homine naturaliter ſimplici & ſtupido vix fieri poſſet) ſed per intuitam & conſiderationem creaturarum abſque difficultate quis deve-nire poteſt in cognitionem Creatoris, ſicut ex fumo quilibet cognoſcit ignem abſque ullo diſcurſu ſyllogiſtico & difficultate.

7. Hic quoque ſpecialiter obſervandum occurrit, Authorem Superiorum propoſitionum aſſertorem plus probabilitati, quam omnipotentiæ divinæ tribuere: dum aſſerit per probabilitatem poſſe tuto credi, & co-plures Deos contra primum Decalogi præceptum; cum tamen aſſerat Deum in tribus primæ tabulæ præceptis non poſſe diſpenſa-re contrariè, ex quo ſequitur, illa ſemper obligare, ſaltem eatenus, ut nemini liceat ex-ercere actus contrarios, quod ſuperioribus aſſertionibus diametraliter contrariatur.

Sicuti allegatæ ſupra propoſitiones Deitatem & Deitatis unitatem, ſic binæ ſequentes, ejuſdem omnipotentiam aggrediuntur. Earum prima eſt.

PROPOSITIO VII.

Poteſt Deus creare homines exleges ſeu nulli legi ſubjectos.

8. SEnſus eſt, poſſe Deum creare homines nulli legi, nec ſibi ſubjectos: neq; enim niſi per legem Deo ſubijci poterunt, in hoc enim rationalis ab irrationali differt creatura, quod illa per rationem naturalem, quæ lex naturalis eſt, hæc ſolum titulo creationis & conſervationis, abſque ulla creatoris, vel ſui intellectuali notitia Deo ſubjiciatur: ac proinde Deum poſſe creare homines, non homines, ſeu homines ratione carentes, qui eo, quod rationales non ſunt, nec homines erunt, de quorum eſſentia eſt rationale, & rationis participem eſſe: id, quod bene advertit S. *Auguſtinus in pſal. 118. Conc. 25.* cui id æquè impoſſibile videtur, quam homines præter naturam generis humani creari